

Rév Ilona

Napjaink templomépítészetéről

A Művészet című folyóirat 1986. szeptemberi számában jelent meg a fenti címmel Rév Ilona tollából egy írás, mely három, az 1980-as évek elején hazánkban épült templomot mutat be. Jelen összeállításunkban az 1983-ban épült edelényi görög katolikus templomról szóló részt közöljük.

„Edelényben a többségében református lakosságú városban most épült először görög katolikus templom (tervező: Török Ferenc Ybl-díjas). A helység szélén való elhelyezésének (A város központjában áll, nem a szélén. A szerk.) súlyt és jelentőséget kölcsönöz az, hogy közvetlenül mellette (Vele szemben, a 27-es főút túloldalán. A szerk.) – nagy parkban – áll a környék legigényesebb barokk műemléke, a XVIII. század elején épült L’Huillier-Coburg kastély. A viszonylag nagyméretű templom a hozzá csatlakozó, vele szoros egységet képező parókiával jelentős épületegyüttest alkot.

A centrális, hatszögletű épület terméskőből emelt, zárt falakkal, magasra helyezett sarok-ikerablakokkal, félköríves ajtónyílásokkal a bizánci építészet hagyományaihoz nyúl vissza. Minden súlyos, szertartásos és kimért. A falak anyaga szürke rakacai mészkő. Meggondolt fokozatosság mutatkozik a mészkő különböző fokon megmunkált változatainak a felhasználásában. A legkevésbé kidolgozott darabokkal a templom előtti kert útjait kövezték ki; a fal szürke épületkövei már megmunkáltabbak; míg a belső tér padozatát a homokkő márvány simaságúra csiszolt változata burkolja. A templom portikuszával egybeépített harangláb ugyanebből a súlyos szürke anyagból készült, és ebből a kőből van a reliefszerűen kidomborodó görög kettős kereszt is.

A hatszögletű templomteret nyitott fedélszék borítja, fa tartószerkezetre támaszkodnak a sugarasan elhelyezkedő szarufák.

Szépen felel egymásnak a két nemes anyag, a márványsima mészke padozat és a famennyezet. A hatméteres oldalfalak vakolt téglából épültek; középen a tér csaknem a kétszeresére magasodik.

A templomteret részben a magasra helyezett sarkos ikerablakokon, részben a földem közepső, üvegezett, laternaszerűen kiképzett nyílásán világítják meg.

A szentély a centrális alaprajzú templomtér egyik oldalára került, a vele szemben lévő oldalra az ikonosztáz, körben a padok. Az oltár tömbjét rakacai márvány borítja, a menza fából van, az oltáron tehát ismét megjelenik a templomtér két legmarkánsabb hatású anyaga.

A farkasréti, a hodászi római katolikus templom és az edelényi görög katolikus templom különböző módon – korunk építészetének sokféle hangzású nyelvén szólalnak meg.”

(Forrás: Művészet, 27. évf. 9. sz. (1986 szept.) 44-47. p.)

